

Viktigheten av tilstrekkelig lesevolum!

Bjørn Einar Bjørge
Nevropsykolog

1

Mer leselekse!

- Erfaringsvis får de som leser best, ekstra lese-lekse under fanen: De må også få noen utfordringer! **Flott!**
- Hva med de som ikke leser så bra! Hvordan skal de komme seg mer ovenpå?
 - 1) Den lekse de får må tilpasses optimalt!
 - Teksten skal være lettere enn det eleven klarer å få til under anstrengelse!
 - 2) De må få mer av det som er passe vanskelig!
 - Ekstra øving på lyder de er usikre på.
 - Øving på bokstaver de blander og lyder de blander.
 - Leseøving med høyfrekvente småord mm.
- De svakeste leserne må ha ekstra øving, hver eneste dag på skolen og hjemme.

2017

2

Hvilke type lekse?

Hva bør ekstrelekse bestå i?:

- De som leser best får litt vanskeligere ekstrelekse.
- De som leser svakest må få lettere ekstrelekse enn normal-leksen:
 - Ofte bør normal-leksen også erstattes med noe lettere.
 - Alternativt at foreldrene læres opp til å hjelpe eleven å opprettholde flyt i lesingen i normal-leksen forutsatt at det er innenfor rekkevidde.
 - Leselekse må individuelt tilpasses.
- De som leser midt på treet bør få mer av det de har som normal-lekse.

2017

3

Unngå dette!

Ikke gi samme leselekse en hel uke.

- Eleven lærer innholdet utenat dag 2 og resten av uken blir memorering – Papegøye-lesing.
- Gir knapt noen effekt på leseferdighetene.

Ikke la lesevake elever velge boken de leser i, når elevene skal lese alene (f.eks. lesekvarten)

- De velger en alt for vanskelig bok! – Gir ingen effekt!

Ikke godta at eleven sitter og gjør ingen ting eller ser på bilder, når det skal øves på lesing.

- Gir ingen effekt på lesing!

2017

4

Et lite regnestykke!

Det er lesekvart tre ganger i uken i 34 uker.

- Herman leser ikke, fordi boken han har valgt er for vanskelig. Hvor mye øvingstid går tapt?
- Ett kvarter x 3 = 45 minutter
- 45 minutter x 34 = 1530 minutter
- 1530 minutter : 60 = **25,5 timer**

25,5 timer med øving går tapt for Herman i løpet av skoleåret 2016/17, fordi han ikke blir fulgt tilstrekkelig opp av sin lærer.

Pågår dette i 3 år snakker vi om **76,5** timer mindre lesing enn Berit får.

5

Et lite regnestykke til!

10 minutter mer lese-lekse 4 dager per uke.

- Svært viktig at det er noe eleven leser lett.
- 10 minutter x 4 = 40 minutter på en uke.

10 minutter mer lese-trening 5 dager per uke på skolen.

- Skal være noe eleven leser lett.
- 10 minutter x 5 = 50 minutter på en uke.

40 minutter x 34 uker = 1360 minutter = 22,5 timer

90 minutter x 34 uker = 3060 minutter = 51 timer

2017

6

Øve lesing

Veiledning til foreldre

Lær opp foreldrene til hvordan øve lesing med sitt barn.

- Til alle eller til dem som trenger det mest (gjørne på foreldremøte).

Vær rask til å hjelpe dersom eleven begynner å vegre.

- Trygg foreldrene på at det er viktig at de sier fra om vegring raskt.
- Når foreldre sier fra av seg selv, har vegringen pågått en tid
- Vegrer eleven på skolen: Ta kontakt med hjemmet, umiddelbart!
- Elever som vegrer hjemme gjør det ikke nødvendigvis på skolen.

2017

7

Øve lesing

Veiledning til foreldre

Iverksett tiltak umiddelbart, ved tendenser til vegring.

- Ta kontakt med foreldrene.
- Innfør lettere leselekse umiddelbart, men ikke mindre volum.
- Øk øvingsmengden med lettere ord / tekst på skolen.
- Sjekk lydkunnskapen. Øk fonembevissthet og bedre bokstav-lyd kunnskapen.
- Snur en den negative utviklingen umiddelbart, sparer en mye ressurser senere.
- Faren for atferdsproblemer / innesluttethet / motløshet reduseres.
- Og ikke minst: En sparer barnet og foreldrene for mye fortvilelse / bekymring.

2017

8

«Det verste DU kan gjøre!»

Det verste du kan gjøre er å redusere lesevolumet! Han Erik blir jo så sliten!

- Hvordan kan en bli bedre til å lese av å lese mindre?
- Hvilke konsekvenser får et slikt tiltak på sikt?

Det er ikke mengden som gjør at Erik blir sliten og begynner å vegre.

- Det er vanskegraden – Opplevelsen av å ikke få til.

Reduser vanskegraden og oppretthold eller øk lesemengden!

- For noen elever vil det være nødvendig med en gradvis opptrapping av volum.

2017

9

Hva du bør gjøre!

- Tilpass lesestoffet nøyte til elevens ferdighetsnivå!
- Øk vanskegraden i takt med elevens fremgang!
- Pass på at det er fremgang hele tiden!
- Sjekk lydkunnskapen. Sørg for at eleven har automatisert lydalfabet!
- Les flere ganger daglig hver eneste skoledag!
- Ha passe vanskelig leselektse fire dager i uken!
 - Hjelp de til å plukke ut passe vanskelig tekst.
- Støtt foreldre som ønsker at barnet deres leser i helga!
- Pass på at eleven leser når det er lesetid.
- Gi eleven valg mellom to-tre bøker du har vurdert at passer lese teknisk sett.
- Gi ny leselektse hver dag!
- Gi lesekurs tidlig til de du ser at ikke følger klassens progresjon.
 - Ikke la lesekurs erstatte de timene det er lesing. Gi lesekurs i tillegg!

2017

10

Til ettertanke!

- Dagens øving bygge på gårsdagens øving!
 - Er siste lesedag torsdag i en uke og neste lesedag mandag i neste uke, leser eleven teknisk sett dårligere på mandag enn sist torsdag.
 - Ny fremgang kommer først på tirsdag.
 - På denne måten har eleven fremgang bare på tirsdag, onsdag og torsdag.
- Øving over et visst volum gir bonuseffekter!
 - En oppnår bedre ferdigheter enn den tiden en øver tilsier.
- Hopper en over øving en dag, må en øve dobbelt så mye neste dag for å få fremgang!
- Etter hvert som leseferdighetene bedres må lesevolumet økes!
 - Elles stagnerer fremgangen.

2017

11